

Nový rok

1. ledna 2023

Biblická čtení:

1.Samuelova 7,3-13a: Samuel vyzval celý izraelský dům: „Jestliže se chcete celým srdcem obrátit k Hospodinu, odstraňte ze svého středu cizí bohy i aštarty, upněte se

srdcem k Hospodinu a služte jenom jemu. On vás vysvobodí z rukou Pelištejců.“ Izraelci tedy odstranili baaly a aštarty a sloužili jenom Hospodinu. Samuel vyhlásil: „Shromážděte celý Izrael do Misy a já se budu za vás modlit k Hospodinu.“ Shromáždili se tedy do Misy, čerpali vodu a vylévali ji před Hospodinem; také se onoho dne postili a říkali tam: „Zhřešili jsme proti Hospodinu.“ A Samuel soudil Izraelce v Mispě. Když se Pelištejci doslechli, že se Izraelci shromáždili do Misy, vytáhla pelištejská knížata proti Izraeli. Izraelci to uslyšeli a báli se Pelištejců. Naléhali na Samuela: „Nepřestaň za nás úpěnlivě volat k Hospodinu, našemu Bohu, ať nás zachrání z rukou Pelištejců.“ Samuel vzal jedno neodstavené jehňátko a obětoval je Hospodinu v zápalnou oběť, celopal, a úpěnlivě volal k Hospodinu za Izraele. A Hospodin mu odpověděl. Když Samuel obětoval zápalnou oběť, Pelištejci vyrazili k bitvě s Izraelci. Ale Hospodin onoho dne zahřměl mocným hlasem proti Pelištejcům a uvedl je ve zmatek. Byli před Izraelem poraženi. Izraelští mužové vytáhli z Misy, pronásledovali Pelištejce a pobíjeli je až pod Bét-kar. I vzal Samuel jeden kámen a položil jej mezi Mispu a Šén. Dal mu jméno Eben-ezer (to je Kámen pomoci) a prohlásil: „Až potud nám Hospodin pomáhal.“ Pelištejci byli pokořeni a nadále už nepronikali na izraelské území.

Římanům 1, 1-7: Pavel, služebník Krista Ježíše, povoláný za apoštola, vyvolený ke zvěstování Božího evangelia, jež Bůh ústy svých proroků předem zaslíbil ve svatých Písmech, evangelia o jeho Synu, který tělem pocházel z rodu Davidova, ale Duchem svatým byl ve svém zmrtvýchvstání uveden do moci Božího Syna, evangelia o Ježíši Kristu, našem Pánu. Skrze něho jsme přijali milost apoštolského posláni, aby ke cti jeho jména

uposlechly a uvěřily všechny národy; k nim patříte i vy, neboť jste byli povoláni Ježíšem Kristem. Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti: milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

Lukáš 2, 15-21: Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“ Spěchali tam a našli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí. Když je spatřili, pověděli, co jim bylo řečeno o tom dítěti. Všichni, kdo to slyšeli, užasli nad tím, co pastýři vyprávěli. Ale Maria to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom. Pastýři se pak navrátili oslavující a chválíce Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno. Když uplynulo osm dní a nastal čas k jeho obřizce, dali mu jméno Ježíš, které dostal od anděla dříve, než jej matka počala.

Až potud nám pomáhal Hospodin

Dalo by se říct, že cesta minulého roku dospěla ke svému konci. Starý rok je nenávratně pryč. Ale čas si plyne nerušeně dál. Jen my lidé stavíme do toku času mezníky, určité hraniční kameny, aby se nám lépe odměřoval. Kdybychom se v čase přesunuli do půlnoci, kdy v ulicích měst a ve vysílání televizí vrcholilo svým hlukem bujaré veselí, tak bychom se mohli dívat na jeden takový hraniční kámen. Stojí těsně před námi a je na něm napsáno 2022. Kdybychom ho obešli, přečetli bychom na druhé straně kamene 2023.

Dnes jsme ve starozákonním čtení také slyšeli o kameni, který byl vztyčen jako hraniční a pamětní kámen na cestě, po níž šel Boží lid. Postavil ho prorok Samuel a dal mu jméno EBEN—EZER, to znamená Kámen pomoci a prohlásil: Až potud nám Hospodin pomáhal.

Pamětní kameny mají poutníky na cestě přinutit k zastavení, aby si v nezařitelném toku času připomněli události, které daly vznik těmto kamenům. I silvestrovský kámen na rozhraní let má přinutit člověka, aby se zastavil, jako se zastavuje poutník na hřebeni hor, odkud se dívá zpět na cestu, po níž šel a kde začíná cesta do neznámých dnů.

Někteří z nás se dívají zpět s jistou teskností, jako když se loučíme s důvěrně známým přítelem. Jiní tak činí s úlevou, jako kdyby z nich spadlo břemeno, které

museli dlouho nést. Mnozí nemyslí radši na nic a pokoušejí se v hluku a hřmotu uniknout konfrontaci s pamětním kamenem.

Jaký smysl má však naše vzpomínání na uplynulý rok. Vyvoláme si v mysli všechno to radostné a příjemné, co nás v minulém roce potkalo, jako bychom tak mohli všechny ty prchavé okamžiky zastavit a záblesk štěstí protáhnout až do konce života. Pomůže nám snad, když všechna břemena, obtíže a kříže na konci roku odsuneme s povzdechem: Dobře, že je to už za námi.

Nejde o to, abychom dnes sčítali jasné a temné hodiny uplynulého roku a abychom uzavírali svou bilanci: byl to rok úspěšný nebo radostný, smutný nebo těžký rok. Pro nás je důležitá jiná otázka: K čemu nám byl tento rok dán? Kam jsme se dostali po cestách, které jsme si zvolili v uplynulém roce?

Ale tady pozor! Je potřeba se přitom vyhnout pasti subjektivního hodnocení. Tak například já budu posuzovat tento rok mého života příliš shovívavě, protože jsem optimisticky naladěná a pro přežití potřebuji na všem zlém hledat to dobré. A někdo jiný může naopak přísně odsoudit to, jak jsem tento rok prožila. Výsledek lidských soudů je vždy střížený podle vlastních představ, temperamentu, naladění.

Boží soud je však nepoplatný a nezávislý na našich pocitech. Boží soud se ani nepřikloní k odsudku těch druhých o nás. Bůh není jako lidé podobní supům, kteří hned krouží nad utrmáceným a zesláblým poutníkem, ani člověku nestrojí pasti. „Živ jsem já, říká Panovník Hospodin, že nemám libost ve smrti bezbožného, ale aby se odvrátil bezbožný od své cesty a živ byl.“ Bůh ví, jak snadno srdce v touze zabloudí.

Postavme se tedy před Boží soud se všemi cestami, po kterých jsme šli. Jen Bohu vydáváme počet ze svého života: „Jak vypadají naše cesty v tvém světě, Bože. Co ty o nich soudíš? Kam nás vedly a kam nás chceš vést ty?

Vzpomeňme na všechny cesty skropené slzami, cesty nemocí, bolestí a utrpení – vlastní i našich blízkých, cesty za výdělkem, cesty s lidmi, se kterými jsme vydrželi se stýkat jen s vypětím všech sil, cesty ústrků, nerozumnosti, bezohlednosti, nelásky a nenávisti, ale také prolhanosti, vychytralosti a osobních útoků. Kolik obtíží a zraňování může s sebou přinést jediný rok. Slzami skropené jsou cesty zklamání, pohřbených přání a nadějí, i ty nejsmutnější cesty pochovaných blízkých.

Jistě se nám tyto smutné, temné a slzami zamlžené cesty nelíbily. Nebyly nám příjemné. Ale byly to nutně cesty, které nikam nevedly? Vedou k cíli jen široké a pohodlné dálnice? Nevedou snad k cíli i strmé, klikaté a úzké pěšinky?

A naše otázka zůstává: Kam jsme na těchto smutných cestách došli? Vyryjeme na náš kámen pod letoopočet 2022 symbol smutný? Došli jsme snad jen k zahořklosti, k výčitkám, k reptání, ke ztrátě odvahy a k zoufalství?

Ježíš říká: Hle, já jsem s vámi po všechny dny, až do skonání tohoto věku. Po všech těchto cestách zklamání, zármutku a trápení šel s námi Kristus sám. Snad nás lidé chtěli ponížít, snad nám chtěli uškodit,... Nejde o to, co lidé chtěli, ale co Bůh chtěl. Těm, kdo milují Boha, napomáhá všechno k dobrému. Hle, na konci smutných cest tohoto roku stojí kámen, a i když pro slzy nevidíme, můžeme na něm nahmatat nápis EBEN—EZER, je to Kámen pomoci. Až potud nám pomáhal Hospodin.

Ale nebyly jen smutné a slzavé cesty. Každý z nás by mohl ukázat na něco radostného, i když není optimisticky naladěný jako já. Možná jsme se třásli strachem před propastí, kterou jsme viděli na cestě před sebou. A když jsme k ní došli, mohli jsme ji přeskočit, nebo jsme našli most anebo dokonce někoho, kdo nás přes ni přenesl. Co bylo mraků, které hrozily, ale vítr je rozvál.

A někdo vzpomíná na své úspěchy v práci, v rodinném kruhu, v lásce, v přátelství, ... Dnes u hraničního kamene ochotně maluje svůj symbol radosti a štěstí. A možná trochu opojen svým úspěchem neslyší tiché prorokovo slovo: Až potud nám pomáhal Hospodin.

To není kámen našeho úspěchu, je to EBEN—EZER, Kámen pomoci.

Kam nás tedy zavedly naše cesty. Přivedly nás k sebevědomí, spoléhání se na své dovednosti a síly. Razíme nyní heslo: Jsem bohatý a nikoho nepotřebuji. Nebo nás naše cesty zavedly k hořkosti a zoufalství a zijeme s heslem: Jsem chudák a nikoho nemám. Anebo nás přivedly k živému vědomí: Až potud nám pomáhal Hospodin. Vedly naše cesty, po kterých jsme se sami rozhodli jít, vedly k pramenům živých vod nebo k cisternám s hnijící vodou. Obě cesty – cesta temná, slzami zamlžená, i cesta světlem oděná – obě nás mohou dovést ke kameni Boží pomoci. EBEN—EZER.

Od tohoto vyzdviženého kamene prosíme o nový začátek, o Boží vedení. I když mnoho toho starého si s sebou vezeme do nového roku, i když mnohé semínko, které jsme už zaseli, přinese své neblahé plody až v novém roce. Přece jen nám Kámen pomoci připomíná nový obrat s odpuštěním a smířením.

Při pohledu zpět od vyzdviženého kamene děkujeme za Boží pomoc. Děkujeme za všechny cesty, jimiž jsme směli i museli jít, děkujeme za ty temné i za ty světlé, děkujeme za všechny, na kterých jsme mohli rozpoznat, že nás vedou ke kameni Boží pomoci.